

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МУНІЦІПАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»			Освітній рівень	бакалавр	Мова викладання		
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»			Семестр	2	українська		
Освітньо-професійна програма	Публічне управління та адміністрування			Статус	обов'язкова			
Факультет	Економіки і менеджменту			Кафедра	Менеджмент			
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
5	150	36	-		36	-	78	Іспит

ВИКЛАДАЧІ

Контактна інформація для зв'язку з викладачем: - місцезнаходження робочого місця викладача : ДДМА, II корпус, кафедра «Менеджмент», ауд. 2426;
- робочий телефон: 062-641-68-85, menegment2426@gmail.com, managment@dma.donetsk.ua; **Дні занять та консультацій:** за поточним розкладом

Шевченко Олена Олександрівна

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи – 22 р.

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі: 4 статей у базах Scopus та Web of Science, 2 навчальних посібників з грифом МОНУ, 8 монографій з актуальних проблем економіки та управління.

Провідний лектор з дисциплін: «Адміністрування публічних послуг», «Світова економіка», «Державна та національна безпека», «Теоретичні моделі економічних та соціальних процесів», «Мікро- та макроекономіка», «Місцеве самоврядування», «Державна політика соціального захисту та соціального забезпечення», «Історія економічної думки».

E - mail: cpk_ddma@ukr.net;

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують	1. Теоретичні моделі соціально-економічних процесів. 2. Економіка публічного сектору
Освітні компоненти для яких є базовою	Місцеве самоврядування, Атестаційний екзамен

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft-skills/Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills/Спеціальні (фахові) компетенції
<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p>	<p>СК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.</p> <p>СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітиче забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.</p> <p>СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.</p> <p>СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.</p>

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних зasad розвитку суспільства
ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування
ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень
ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування
ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку
ПРН 18. Виробляти пропозиції щодо планування розвитку органів місцевого самоврядування, визначати їх взаємовідносини, повноваження та фінансове забезпечення

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	Навчальна дисципліна «Муніципальна економіка» є однією із складових комплексної підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Завдання дисципліни: полягають у ознайомленні здобувачів з основними поняттями і концепціями теорій, принципами й технологіями управління соціально-економічним розвитком муніципальних утворень в галузевому аспекті; формуванні уявлень про муніципальну економіку та економіку суспільного сектора, їх місці в системі інших наук, про ідеологію і принципи функціонування місцевого самоврядування; навчити здобувачів належним чином користуватися джерелами для проведення аналізу соціально-економічного стану територіальної громади і наочно представляти результати аналізу.
-----------------	---

Мета	Формування у здобувачів вищої освіти систематизованого уявлення про муніципальну економіку і системи управління соціально-економічним розвитком на місцевому рівні.
Формат та методи навчання	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – залік (очний, дистанційний формат)
«Правила гри»	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з поважної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьомуумає право бути присутнім назанятті. • Завдання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видається з заняття, з заняття отримує 0 балів. <p>Політика академічної добросердечності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Під час роботи над завданнями недопустимо порушення академічної добросердечності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1, 2	Теоретичні основи муніципальної економіки	Практичне заняття 1, 2	Заняття 1. Критерії міста. Функції міста. Основні підходи до типології міст. (діалог-пояснення, усне опитування, тестування)	<p>Самостійна робота</p> <p>Міста і глобалізація. Особливості розвитку міст в епоху нової економіки. Світові міста. Складові економіки муніципальних утворень.</p>
			Заняття 2. Системи розселення. Міські агломерації і неагломераційні форми розселення. Фактори виникнення і зростання міст. Роль ринкових сил у розвитку міст.	
Лекція 3, 4	Місцеве самоврядування: нормативні та економічні засади	Практичне заняття 3, 4	Заняття 3. Місцеве самоврядування і державне управління. Правові основи місцевого самоврядування в Україні. Територіальна організація місцевого самоврядування в Україні. (діалог-пояснення, групова дискусія)	Державні, регіональні та місцеві інтереси: єдність і противіччя. Суб'єкти управління муніципальною економікою та їх повноваження.
Лекція 5, 6	Ресурсний потенціал муніципальної економіки	Практичне заняття 5, 6	Заняття 5. Ресурсний потенціал як індикатор якості розвитку муніципальної економіки. Основні компоненти ресурсної платформи муніципального утворення. Структуризація й складові ресурсного потенціалу та їх характеристика. Модульна контрольна робота №1. Колоквіум за модулем №1. Заняття 6. Механізм управління ресурсним потенціалом муніципального утворення. Законодавчо-нормативна база, структура бюджетно-фінансового регулювання та державно-приватне партнерство як інструменти формування та ефективного використання ресурсного потенціалу муніципальних утворень.	Цілі, пріоритети та управлінські технології щодо використання окремих складових ресурсного потенціалу муніципальних утворень

Лекція 7, 8	Стратегія розвитку муніципальних утворень	Практичне заняття 7, 8	<p>Заняття 7. Сутність та особливості стратегічного планування в територіальних громадах. Принципи стратегічного планування та їх зміст. Нормативно-правові засади стратегічного планування розвитку муніципальних утворень.</p> <p>Заняття 8. Методичні основи розроблення та структура стратегічного плану розвитку муніципальних утворень. Змістовне наповнення окремих розділів структура стратегічного плану розвитку муніципальних утворень. Оцінка результативності стратегії розвитку муніципальних утворень.</p>	Організація моніторинг та механізм контролю за реалізацією стратегії розвитку муніципальних утворень. Взаємозв'язок стратегічного планування з іншими компонентами перспективного та поточного регулювання соціально-економічних процесів в муніципальних утвореннях
Лекція 9, 10	Прогнозування та планування розвитку муніципальних утворень	Практичне заняття 9, 10	<p>Заняття 9. Законодавчо-нормативні основи прогнозування та програмування в муніципальних утвореннях. Методологія та методичні підходи щодо прогнозування та програмування в розвитку муніципальних утворень. (індивідуальне завдання)</p> <p>Заняття 10. Методи прогнозування та програмування та особливості їх застосування на рівні муніципальних утворень. Система показників прогнозних і програмних документів муніципальних утворень.</p>	Сутність програмно-цільового методу планування та особливості його застосування на рівні муніципальних утворень. Організаційно-економічний механізм реалізації цільових програм в муніципальних утвореннях
Лекція 11	Комунальна власність як основа розвитку муніципальної економіки		Заняття 11. Особливості процесу формування комунальної власності муніципальних утворень в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо комунальної власності. Структура комунальної власності за ознакою економічної спроможності: прибуткова, нейтральна, дотаційна.	Напрями підвищення ефективності використання комунальної власності територіальних громад.
Лекція 12, 13	Інфраструктура муніципальних утворень	Практичне заняття 12, 13	<p>Заняття 12. Інфраструктура як складова економіки територіальних громад. Види інфраструктури в муніципальних утвореннях та їх характеристика. Самостійна робота.(індивідуальне завдання) (діалог-пояснення, групове рішення кейсів)</p> <p>Заняття 13. Взаємозв'язок комунального комплексу з іншими підсистемами міського господарства. Правове регулювання відповідальності органів державної влади та органів місцевого самоврядування за організацію роботи комунального комплексу.</p>	Типологія міських транспортних систем і світовий досвід їх формування. Транспортна політика.
Лекція 14, 15	Фінансове забезпечення розвитку муніципальної економіки	Практичне заняття 14, 15	<p>Заняття 14. Загальні відомості про муніципальні фінанси. Основні принципи управління муніципальними фінансами. Види фінансового планування. (діалог-пояснення, реферат)</p> <p>Заняття 15. Механізми фінансування розвитку муніципальної економіки: бюджетні механізми, продаж та оренда комунального майна, державні та місцеві цільові програми, фінансування проектів з державного фонду регіонального розвитку.</p>	Кредитні механізми фінансування розвитку економіки: місцеві запозичення, місцеві гарантії, кредити міжнародних фінансових організацій
Лекція 16, 17	Інвестиційна діяльність в муніципальних утвореннях	Практичне заняття 16, 17	<p>Заняття 16. Маркетинг територій. Інвестиційний потенціал та інвестиційний клімат території.</p> <p>Заняття 17. Брендинг території. Інвестиційні механізми фінансування</p>	Державно-приватне партнерство як механізм генерування ресурсів для

			розвитку муніципальної економіки.	реалізації інфраструктурних проектів
Лекція 18	Природокористування та охорона навколошнього природного середовища в муніципальних утвореннях	Практичне заняття 18	Заняття 18. Складові, структура та оцінка природокористування в муніципальних утвореннях. Модульна контрольна робота №2. Колоквіум за модулем №2	Економічний механізм природокористування в муніципальних утвореннях.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: Googledocs, GoogleAnalytics, GoogleTrends - проведення та оцінка досліджень; HohliBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних

Ноутбук ASUS X200M (IntelPentium III Xeon 2166 GHz RAM 2ГБ, мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, мультимедійний проектор unic UC28, OpenOffice.org 4.1.7, Googledocs, Internet-браузер GoogleChrome 85.04183.121

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

Доступ до матеріалів дистанційного навчання і контролю Moodle з цього курсу можна знайти за посиланням:

<http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1895>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

<p>1. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень [Текст] : підручник; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". Київ : Центр учб. літ., 2011. 320 с.</p> <p>2. Латинін М. А., Бобровська О. Ю., Дорошенко Г. О. та ін. Державна економічна політика регіонального розвитку: навчальний посібник. Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 420 с.</p> <p>3. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К. : 2017. 110 с.</p> <p>4. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременка / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.</p> <p>5. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К.: НАДУ, 2014. 516 с</p> <p>6. Утвенко В. В. Муніципальна соціально-економічна політика: навч. посіб. / В. В. Утвенко; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). К.: Персонал, 2011. 138 с.</p>	Додаткові джерела	<p>1. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні DESPRO. К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с.</p>
Інформаційні ресурси		

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Накопичування балів з навчальної дисципліни		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечуємо го дознань, умінні навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студентів в оцінках х вирішенні практичних задач підвищують якість навчання, використовуючи визнання, які він отримав при вивченінні дисциплін, а також знання, набуті присамостійному поглибленню вивчені питання, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійні вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані він змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті в робочій програмі дисципліни.
Участь в груповій роботі (розробка тез доповіді)	3	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень завивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Індивідуальне завдання (кейс)	5	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Модульна контрольна робота №1	10	55 - 64	E		Середній Є мінімальні недопустимі мусівські складові навчальної програми з дисципліни
Індивідуальне завдання	10	30 - 54	FX	нездовільно	Низький Незабезпечує практично реалізації задач, що формуються прививчені дисципліни
Колоквіум за модулем №1	15	0 - 29	F		Нездовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які креслюють мета завдання дисципліни
Участь в груповій роботі	2				
Індивідуальне завдання	10				
Реферат	10				
Усне опитування	5				
Модульна контрольна робота №2	10				
Колоквіум за модулем № 2	15				

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Види навчальної роботи	Розподіл між навчальними тижнями																		Сума балів	ЕКЗАМЕН	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18			
Методи контролю	ВК	ГР	УО	I3	МКР1		К 1	I3		ГР		P	УО	I3	МКР2		I3	K 2			
Всього балів на тиждень		3	5	5	10		15	10		2		10	5		10		10	15		100	
Модулі.	●						●	M1	●									●	M2		

ВК – вхідний контроль; УО – усне опитування; ГР – групова робота; I3 – індивідуальне завдання; МКР – модульна контрольна робота; К – колоквіум, Р - реферат

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Муніципальна економіка»

можна знайти за посиланням: <https://docs.google.com/forms/d/1nmhk7iMtpIPCYcOSmzps3IWwOcgwh2y2mVkasHrtPw/edit>

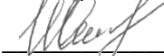
Результати опитування можна знайти за посиланням: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1895>

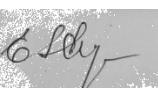
Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол №1 від 29.08.2022

Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

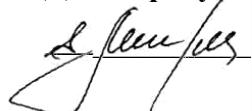
 /Шевченко О.О./

Гарант освітньої програми:

 /Шевченко О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко С.В./